

บทที่ 5

สรุปและอภิปรายผล

การศึกษาเรื่องค่านิยมกับพฤติกรรมการบริโภคของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ขอบเขตด้านเนื้อหาการวิจัยนี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) พื้นที่ที่ใช้ในการวิจัยคือมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี และกลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จำนวน 1,866 คน

สรุปผลการวิจัย

ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 57.40 และเป็นเพศชาย ร้อยละ 42.60 อายุ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีอายุ 18-20 ปี ร้อยละ 70.10 รองลงมา 21-23 ปี ร้อยละ 27.38 และ อายุ 24 ปีขึ้นไป ร้อยละ 2.52 จำนวนสมาชิกในครอบครัว พบว่า สมาชิกในครอบครัวของผู้ตอบแบบสอบถาม เฉลี่ย 4 คนต่อครอบครัว ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่ได้ทำงาน ร้อยละ 88.10 ทำงาน Part-time ร้อยละ 11.41 ผู้ตอบแบบสอบถามได้รับเงินค่าใช้จ่ายในการดำรงชีวิต เฉลี่ย 1,135 บาทต่อสัปดาห์ อาชีพของครอบครัวของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ทำสวน/ไร่/นา ร้อยละ 31.08 รองลงมา รับจ้าง ร้อยละ 23.58 และค้าขายร้อยละ 20.20 รายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อเดือน 28,277 บาท

ภาพรวมค่านิยมกับพฤติกรรมการบริโภคของกลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับปานกลาง โดยค่านิยมที่มีระดับมากได้แก่ ท่านชอบดูหนังฟังเพลงอยู่ในบ้าน ($\bar{X} = 3.96$) รองลงมาท่านชอบทานอาหารในบ้าน เพราะเน้นความสะดวก ($\bar{X} = 3.80$) ท่านชอบคิดตัดสินใจ คิดแล้วคิดอีกว่าคุ้มหรือไม่คุ้ม ถ้าจะซื้อของสิ่งใด ($\bar{X} = 3.61$) ชอบก่อนจะตัดสินใจทำอะไรก็คิดถึงบุพการีหรือผู้มีพระคุณเป็นหลัก ($\bar{X} = 3.44$) ชอบมีการสังสรรค์ในหมู่ญาติพี่น้อง เพื่อนฝูงอยู่ตลอดเวลา ($\bar{X} = 3.39$)

ภาพรวมค่านิยมกับพฤติกรรมการบริโภคแต่ละค่านิยมอยู่ในระดับปานกลาง คือ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.71 และเมื่อดูค่านิยมรายด้าน ปรากฏดังนี้ ค่านิยมที่อยู่ในระดับน้อยที่สุดถึงน้อย ได้แก่ ค่านิยมเครื่องรางของขลัง มีค่าเฉลี่ย 1.79 และ กลุ่มค่านิยมความร่ำรวย และนิยมใช้ของจากต่างประเทศ มีค่าเฉลี่ย 2.24 ส่วนค่านิยมที่อยู่ในระดับปานกลางโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ปรากฏผลดังนี้ ค่านิยมต่อบุพการี หรือผู้มีพระคุณ มีค่าเฉลี่ย 3.24 ค่านิยมรักความสุข มี

ค่าเฉลี่ย 3.21 ค่านิยมต่อการดำรงชีวิตอย่างง่าย และประหยัด มีค่าเฉลี่ย 3.09 ค่านิยมบริโภคนิยม มีค่าเฉลี่ย 2.86 ค่านิยมเลียนแบบต่างประเทศและค่านิยมการทำบุญ มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน 2.65 และสุดท้ายค่านิยมสุขภาพดี มีค่าเฉลี่ย 2.64

อิทธิพลต่อพฤติกรรมของผู้บริโภค พบว่า การจะซื้อสินค้าจะคำนึงถึงเงินในกระเป๋า ก่อน ร้อยละ 97.37 ซื้อสินค้าจากความอยากได้เป็นส่วนใหญ่ ร้อยละ 58.41 ซื้อสินค้าแต่ละครั้งจะนึกถึงความจำเป็นก่อนเป็นหลัก ร้อยละ 83.12 ซื้อสินค้าจะนึกถึงประโยชน์ในการใช้เป็นหลัก ร้อยละ 89.01 ซื้อสินค้าจะคำนึงถึงความสะดวกสบายเป็นหลัก ร้อยละ 71.49 เพื่อนสนิทมีผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้า ร้อยละ 52.09 ชอบซื้อสินค้าตามอย่างที่ดาราโฆษณา ร้อยละ 21.49 เวลาที่จะซื้อของจะปรึกษาพ่อหรือแม่ก่อน ร้อยละ 53.38 ชอบซื้อสินค้าเวลามีคนแนะนำว่าดี 50.38 สนใจสินค้าที่จะซื้อต้องดูที่ยี่ห้อ ร้อยละ 58.79 การโฆษณาเป็นสิ่งจูงใจให้ท่านซื้อสินค้า ร้อยละ 46.89 จะซื้อสินค้าใด ๆ ก็ตามจะต้องซื้อตามประสบการณ์ในการใช้หรือความเชื่อต่าง ๆ ที่ได้ยินมา ร้อยละ 69.08 จะซื้อสินค้าใดก็ตามจะต้องเห็นก่อนจึงจะตัดสินใจซื้อ ร้อยละ 89.82 ชอบสินค้าที่ตามร้านค้ามีตัวอย่างทดลองให้ใช้ ร้อยละ 69.40 และท่านมีความเชื่อส่วนตัวในการซื้อสินค้าแต่ละครั้งท่านจะไม่ซื้อตามการโฆษณาหรือคนแนะนำ ร้อยละ 67.68

ค่านิยมกับพฤติกรรมผู้บริโภค ด้านค่านิยมสุขภาพดี และค่านิยมเลียนแบบต่างประเทศของเพศชายและหญิง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าเพศมีความสัมพันธ์มีอิทธิพลต่อค่านิยมสุขภาพดี และค่านิยมเลียนแบบต่างประเทศ หรือเพศแตกต่างกันมีค่านิยมกับพฤติกรรมผู้บริโภค ด้านค่านิยมสุขภาพดี และค่านิยมเลียนแบบต่างประเทศแตกต่างกัน ส่วนด้านค่านิยมที่เหลือพบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนค่านิยมกับพฤติกรรมผู้บริโภค ของเพศชายและหญิง ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าเพศไม่มีความสัมพันธ์ ไม่มีอิทธิพลต่อค่านิยมกับพฤติกรรมผู้บริโภค หรือเพศที่ต่างกันมีค่านิยมกับพฤติกรรมผู้บริโภคไม่แตกต่างกัน

ค่านิยมกับพฤติกรรมผู้บริโภคทุกด้าน เมื่อจำแนกตามอายุพบว่า มีผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าอายุที่ต่างกันมีความสัมพันธ์มีอิทธิพลต่อค่านิยมกับพฤติกรรมผู้บริโภคทุกด้าน หรืออายุแตกต่างกันมีค่านิยมกับพฤติกรรมผู้บริโภค แตกต่างกัน ยกเว้นด้านค่านิยมต่อการดำรงชีวิตอย่างง่าย และประหยัด พบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนค่านิยมกับพฤติกรรมผู้บริโภค ของอายุ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าอายุไม่มีความสัมพันธ์ ไม่มีอิทธิพลต่อค่านิยมกับพฤติกรรมผู้บริโภค

ค่านิยมกับพฤติกรรมกรรมการบริโศคทุกด้าน เมื่อจำแนกตามคณะที่ศึกษา พบว่า มีผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าคณะที่ศึกษาแตกต่างกันมีความสัมพันธ์มีอิทธิพลค่านิยมกับพฤติกรรมกรรมการบริโศคทุกด้าน หรือคณะที่ศึกษาแตกต่างกันมีค่านิยมกับพฤติกรรมกรรมการบริโศคแตกต่างกัน ยกเว้นด้านค่านิยมรักความสนุก และค่านิยมบริโศคนิยม พบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนค่านิยมกับพฤติกรรมกรรมการบริโศค ของคณะที่ศึกษาไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าคณะที่ศึกษาไม่มีความสัมพันธ์ ไม่มีอิทธิพลต่อค่านิยมกับพฤติกรรมกรรมการบริโศค

ค่าเฉลี่ยคะแนนค่านิยมพฤติกรรมกรรมการบริโศคกับการทำงานของกลุ่มตัวอย่าง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ อยู่ 2 ด้าน ได้แก่ ค่านิยมสุขภาพดี และค่านิยมการทำบุญ แสดงว่าลักษณะการทำงานของกลุ่มมีความสัมพันธ์ มีอิทธิพลต่อค่านิยมพฤติกรรมกรรมการบริโศค ส่วนด้านต่าง ๆ ค่าเฉลี่ยคะแนนค่านิยมกับพฤติกรรมกรรมการบริโศค ของลักษณะการทำงานของกลุ่มตัวอย่างไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าลักษณะการทำงานไม่มีความสัมพันธ์ ไม่มีอิทธิพลต่อค่านิยมกับพฤติกรรมกรรมการบริโศค

ค่าเฉลี่ยคะแนนค่านิยมพฤติกรรมกรรมการบริโศคกับจำแนกตามอาชีพของผู้ปกครอง ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ อยู่ 2 ด้าน ได้แก่ ค่านิยมสุขภาพดี และค่านิยมการทำบุญ แสดงว่าอาชีพของผู้ปกครองไม่มีความสัมพันธ์ ไม่มีอิทธิพลต่อค่านิยมพฤติกรรมกรรมการบริโศค ส่วนด้านต่าง ๆ ค่าเฉลี่ยคะแนนค่านิยมกับพฤติกรรมกรรมการบริโศค อาชีพของผู้ปกครองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าอาชีพของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์ มีอิทธิพลต่อค่านิยมกับพฤติกรรมกรรมการบริโศค

อภิปรายผลการศึกษา

การศึกษาเรื่องค่านิยมกับพฤติกรรมกรรมการบริโศคของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีสามารถนำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

ภาพรวมค่านิยมกับพฤติกรรมกรรมการบริโศคของกลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับการศึกษาของ ภูเบศร์ สมุทรจักรและมนสิการ กายูจนะจิตรา ศึกษาเรื่องพฤติกรรมกรรมการบริโศคนิยมของวัยรุ่นไทยและปัจจัยที่เป็นสาเหตุ พบการศึกษาวิจัยชี้ว่า การบริโศคนิยมของวัยรุ่นจะอยู่ในระดับปานกลาง

เพศ ผลการศึกษาพบว่า มีค่านิยมอยู่สองด้านที่มีนัยสำคัญ คือ ด้านค่านิยมสุขภาพดี และค่านิยมเลียนแบบต่างประเทศ ของเพศชายและหญิง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่า

เพศมีความสัมพันธ์มีอิทธิพลต่อค่านิยมสุขภาพดี และค่านิยมเลียนแบบต่างประเทศ หรือเพศแตกต่างกันมีค่านิยมกับพฤติกรรมการบริโภค ด้านค่านิยมสุขภาพดี และค่านิยมเลียนแบบต่างประเทศแตกต่างกัน สอดคล้องกับผลการศึกษาของ กุลวดี รัชมีวิจารณ์ (2539) การรับรู้ข้อมูลการบริโภคก็แตกต่างกันออกไปที่พบว่า เพศ มีความสัมพันธ์กับแหล่งข้อมูล ประเภทของอาหาร ความบ่อยในการบริโภค ช่วงเวลาที่บริโภค เวลาที่ใช้ในการบริโภค สถานที่รับประทานและสถานที่จำหน่าย ฟาสต์ฟู้ด และผลการศึกษาของ ศิริวัลย์ พุทธิวัลย์ (2544) ความแตกต่างทางด้านร่างกาย อารมณ์ และสังคมของวัยรุ่นเพศหญิงและชายแตกต่างกันเนื่องจากอิทธิพลของฮอร์โมนเพศมาเกี่ยวข้องทำให้ผู้หญิงและผู้ชายมีความแตกต่างในด้านความต้องการสารอาหารส่งผลให้การเลือกบริโภคอาหารแตกต่างกันออกไป

อายุ ค่านิยมกับพฤติกรรมการบริโภค เมื่อจำแนกตามอายุพบว่า มีผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าอายุที่แตกต่างกันมีความสัมพันธ์มีอิทธิพลกับค่านิยมกับพฤติกรรมการบริโภคทุกด้าน หรืออายุแตกต่างกันมีค่านิยมกับพฤติกรรมการบริโภคแตกต่างกัน สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ดารามาศ แก้วแดง (2541) พบว่า อายุมีความสัมพันธ์กับความบ่อยในการบริโภคมื้ออาหารที่บริโภค การปฏิบัติก่อนการบริโภค ค่าใช้จ่ายในการบริโภค และสถานที่ซื้อ

ด้านอาชีพของผู้ปกครองที่สามารถอ้างอิงถึงย้อนไปที่วุฒิการศึกษาได้ โดยค่าเฉลี่ยคะแนน ค่านิยมพฤติกรรมการบริโภคกับจำแนกตามอาชีพของแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าอาชีพของผู้ปกครองมีความสัมพันธ์ มีอิทธิพลต่อค่านิยมกับพฤติกรรมการบริโภค สอดคล้องผลการศึกษาของ ศิริัญญา บุญประชุม (2543) พบว่า นักเรียนที่ผู้ปกครองมีการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า มีความรู้ เจตคติ และการปฏิบัติเกี่ยวกับการบริโภคอาหารดีกว่านักเรียนที่ผู้ปกครองมีการศึกษาระดับอนุปริญญา ระดับมัธยมศึกษาหรือต่ำกว่าอาจเนื่องมาจากผู้ปกครองมีการศึกษาสูงย่อมมีความรู้ และมีจิตสำนึกที่จะนำไปสู่การปฏิบัติที่ดีและถูกต้อง จึงปลูกฝังแนวคิดและให้โอกาสนักเรียนด้านประสบการณ์ต่าง ๆ ทั้งทางตรงและทางอ้อม ทำให้นักเรียนสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเกี่ยวกับการบริโภคอาหาร

ข้อเสนอแนะจากงานวิจัย

1. ข้อมูลที่ได้นำไปเป็นฐานข้อมูลในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักศึกษา หรือหนึ่งในการเรียนการสอนเพื่อที่จะลดค่านิยมในส่วนที่มันมีแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นได้กับนักศึกษา
2. ข้อมูลที่ได้นำไปเป็นแนวทางในการปรับพฤติกรรมของนักศึกษาโดยผ่านโครงการกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อที่จะลดพฤติกรรมที่ฟุ่มเฟือยหรือค่านิยมที่ไม่ดี เพราะปัจจุบันนักศึกษาเติบโตมาท่ามกลาง

สื่อในรูปแบบแตกต่างจากในอดีต สื่อรูปแบบใหม่ส่งผลต่อวัฒนธรรมบริโภคนิยม โดยเฉพาะสื่อที่กระตุ้นให้วัยรุ่นอยากซื้อของมากที่สุด

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี